

El 1962, Ibero Mundial de Ediciones de Barcelona començà a editar *Mary Noticias*, un tebeo que tenia com a protagonista una jove periodista de televisió molt agosarada que viatjava i es ficava en molts embolics. Això passava quan aquí tot just començava a emetre TVE i els aparells de televisió eren uns electrodomèstics de luxe que molt poques cases tenien. Aquest tebeo, creat per Carme Barberà, va deixar enrere la doctrina retrògrada de la Secció Femenina i les historietes carrinclones de fades, princeses i animalons.

La primera periodista dibuixada

Maria Favà
Fotos: Laura Guerrero

Quan del còmic encara en dèiem *tebeo*, aquest no tenia gaire bona premsa intel·lectual. Es considerava només un entreteniment per a gent poc llegida. Papers per mirar "sants", lectura de barberia i de dentista. I encara ara són pocs els que s'atreveixen a confessar que el *Capitán Trueno*, *el Jabato*, *Florita* o *Azuzena* han estat personatges decisius de la seva educació sentimental i han influït també en la seva vocació professional.

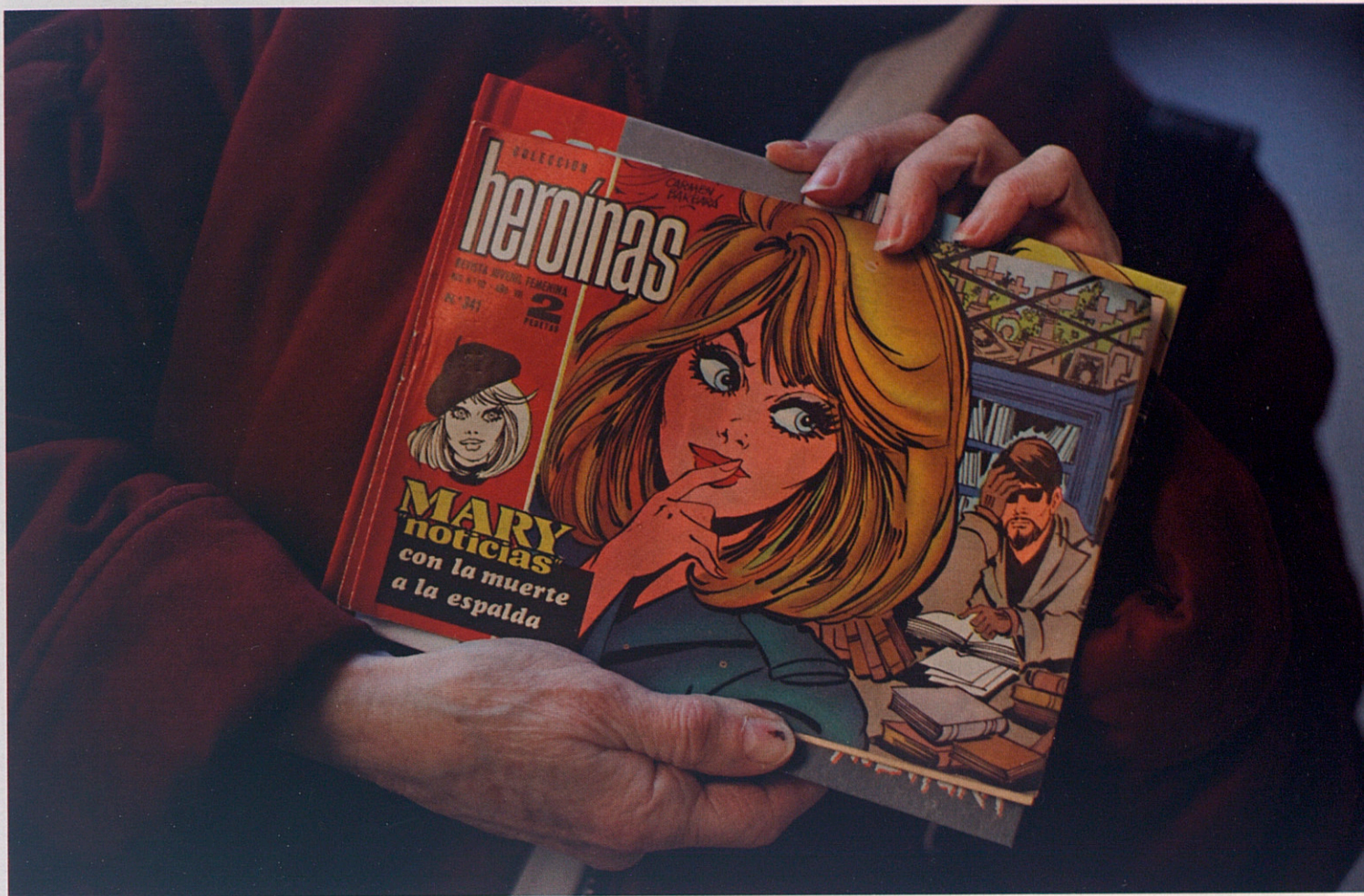
La prova més definitiva de l'escàs prestigi intel·lectual dels tebeos catalans i espanyols és la nul·la presència a les biblioteques i a les hemeroteques del país. Potser hi ha alguna excepció en el cas del *Capitán Trueno* i del *Jabato*, que eren els tebeos dels fills dels progressos dels anys seixanta i que estava avalat pel prestigi, la militància i la presó de Víctor Mora, l'autor.

Pel que fa als tebeos per a nenes, el desprestigi i la desmemòria és encara molt més gran perquè han estat considerats el rebuig del subproducte. En els primers anys quaranta, depenien de la Delegación de Prensa i Propaganda de FET i JONS, com és el cas del tebeo *Mis chicas*, que entre tots els productes està considerat el millor per l'estètica i la qualitat literària. En els vint anys següents, van predominar les històries de fades, princeses, pastorettes i animalons desvalguts com *Cuentos de la Abuelita*, *Cuentos de Hadas Sauce*, *Carmencita*, *Lindaflor*, *Tres*

Hadas, *Sentimental*, *Lirio* i *Princesita*. A final dels cinquanta, els tebeos per a noies i adolescents aterren en un món de color rosa on ja existeixen les neveres Kelvinator, el tomàquet Solis i els cubets Gallina Blanca, i les dones es realitzen parint, planxant i cuinant salvades per un príncep blau que porta la setmanada a casa: *Rosas Blancas*, *Azuzena*, *Claro de Luna*, *Tu romance*, *Romántica*...

L'obertura del Règim, en què ja havia aterrat l'Opus, el canvi de costums gràcies al turisme i l'arribada de la televisió va fer possible una altra mena d'oci i de publicacions. El 1960, Ibero Mundial de Ediciones publica el primer número d'un tebeo diferent, *Lilian*, *azafata del aire*, en el qual la protagonista ja tenia un ofici. Una feina remunerada. Ja no era la bleada assolellada que només esperava casar-se. Aquest va ser l'inici de la col·lecció "Heroïnas", en què el tebeo més famós i influent serà *Mary Noticias*, que es va començar a publicar el 1962 i va sortir de manera ininterrompuda fins al 1973.

Carme Barberà, la dibuixant que durant onze anys va donar vida a *Mary Noticias*, encara ara s'assembla al seu personatge més famós. Continua molt activa, estudia, dibuixa els amics, fa d'àvia, escriu poesia i records sobre el seu barri del Raval... Té una cara molt expressiva, uns ulls bonics, un saber estar i el mateix posat disposat i esportiu de la seva heroïna. Autodidacta en el dibuix i en moltes al-

Carme Barberà sosté alguns exemplars de la seva protagonista més coneguda i que va sortir al mercat durant més de deu anys.

tres coses, va començar a treballar a setze anys gràcies a un cosí, Albert Genies, que tenia una editorial i que li va fer un primer encàrrec. “Era molt manaire, com tots els homes, i tant si com no em va fer dibuixar un primer tebeo que es deia *La hada del lago*”.

A la família, tothom pintava o dibuixava per afició i recorda sobretot un avi, d'origen francès, que dibuixava molt bé. I és a casa –“on estimaven molt el dibuix”– que aprèn l'ofici. Es va professionalitzar per l'encàrrec del cosí i ja no ha parat mai més. “Vaig començar a dibuixar com una desesperada. Sempre de freelance. Què quantes hores treballava? De soltera, m'hi posava a les deu del matí i fins a les dues; després, des de les tres de la tarda fins a l'hora de sopar i de les deu de la nit a la una de la matinada. Tretze

hores”, recorda. Va baixar un mica el ritme quan es va casar, tot i que mentre les altres mares “prenien el sol” ella continuava dibuixant. “I és que si ets dona i treballes des de casa, acabes fent quaranta coses alhora”, admet.

Es va quedar vídua quan els fills encara

Mary Noticias es va començar a publicar el 1962 i va sortir de manera ininterrompuda fins al 1973

eren molts joves, però va tirar endavant i els va donar una carrera gràcies al dibuix. Amb esforç. Com el seu personatge. “De casada, sempre vaig guanyar diners. Sempre vaig ser independent. I en morir el meu marit, vaig haver d'obrir-me, de tirar endavant per força”, explica.

EL PERSONATGE MÉS LLIURE

Després de *La hada del lago* van venir moltes altres historietes i contes per a nenes i tebeos com el famós *Azuzena* –que editava Toray–, *Florita*, *Claro de Luna*, *Graciela*... Quan el director d'Ibero Mundial de Ediciones, Josep Maria

Arnau, li proposa el personatge de la *Mary Noticias*, Carme Barberà ja era una dibuixant amb moltes hores de vol i un gran talent. “M'ho ofereix en un moment en què havia afluixat la

feina i de seguida vaig dir-li que sí. I és el personatge del qual estic més satisfeta. De fet, jo m'he divertit molt dibuixant. No ho canviaria per res del món. He pogut treballar i alhora ser lliure”, explica.

I així, lliure, dibuixa el seu personatge.

La reedició del 2010

Des del 1962 al 1973, l'editorial Ibero Mundial de Ediciones va publicar cinc-cents números de *Mary Noticias* i una cinquantena de suplementes extres de format butxaca. L'editorial va tancar poc després d'acabar-se la col·lecció. La dibuixant sempre va ser Carme Barberà. Els guionistes, però, van anar canviant. El primer i més decisiu va ser Ricardo Acedo, que signava *Roy Mark* i quan dóna vida, per encàrrec de l'editorial, al personatge de la Mary ja era un professional experimentat que havia creat uns altres cinquanta personatges. Tot i així, Acedo dura només uns dos anys per desavinences amb l'editor, segons recorda Barberà. Entre els successors, hi destaca Flores Lázaro.

El 2010, l'editorial Glenat va fer una primera reedició del tebeo que no ha tingut continuïtat. Per a aquesta edició, Antonio Martín, el millor historiador del còmic, va escriure una anàlisi del dibuix de Carmen Barberà en la qual destaca "el traç net, l'agilitat de la plomada i el toc esportiu que té tota la sèrie". Martín assegura que el rostre de Mary Noticias és "expressiu i dolç" i ressalta "els primeríssims plans de la cara de Mary Noticias i altres personatges femenins de la sèrie amb uns ulls rodons i enormes que destaquen de la vinyeta tant com poden fer-ho els famosos ulls rodons que són els elements distintius del manga". Martín remarca que el dibuix de Barberà és molt funcional, "ingenu i figuratiu" i que té un grafisme de "línia clara *avant la lettre*".

La dibuixant Carme Barberà en un fotografia actual.

Tan lliure que la censura li toca el costó. I quan el tebeo ja té una gran audiència es veu obligada a crear una família per a la Mary Noticias, fer-la una mica més convencional, per torejar la caverna feixista. En uns anys en què les noies anaven amb enagos amb midó i el cabell crepat, la Mary va amb una gavardina quasi masculina i el cabell deixat anar. "A la meua

La jove periodista era massa lliure per a la censura de l'època i se li va haver de crear una família

modista, jo li dibuixava els meus vestits i eren els mateixos que portava la Mary Noticias," confessa la dibuixant. Un dels elements més revolucionaris d'aquest tebeo era el vestuari de la protagonista. Era molt modern per a l'època. Potser el més xocant de l'abillament, a ulls d'avui dia, és la càmera minúscula que portava perquè se suposava que era una periodista de televisió.

Quan es va acabar el còmic de la noia periodista va continuar treballant per a França, Escòcia, Itàlia... Contes per a nenes, tebeos, quaderns de dibuix. Cap al 1995, diu que se li acaba la feina i en els tres anys següents va escriure *fumetis* per a alguns tebeos. Però, el 1998, aquest encàrrec també s'acaba. "I aleshores vaig agafar la ploma i tots els estris, els vaig netejar bé i els vaig guardar en un calaix", assegura. D'allà han sortit molts cops pel simple plaer de dibuixar, per obsequiar la colla d'amics del Pati Llimona, a la família, als néts. Ha pintat moltes aquarel·les sobre Barcelona que mai no ha exposat i que molt pocs han vist. Barberà està convençuda que els tebeos són una bona eina per fer nous lectors. I creu que els seus també hi van contribuir. El que no s'acaba de creure és que sigui la responsable de haver creat il·lusions en nenes i adolescents que somiaven de ser periodistes i que després van convertir aquelles fantasies en vocació.